

Helsingfors/Mariehamn 27.1.2021

Nr 7/21

Hänvisning Ålands lagtings skrivelse
18.12.2020, nris 282 och
284/2020.

Till Justitieministeriet

Ärende Utlåtande över följande av lagtinget 18.12.2020 antagna landskaps-
lagar:

1. Landskapslag om ändring av kommunalskattelagen för landskapet Åland,
2. Landskapslag om upphävande av landskapslagen om kompensation till kommunerna för arbets- och pensionsinkomstavdraget.

Ålandsdelegationen avger i det följande ett gemensamt utlåtande över ovan nämnda landskapslagar.

Landskapslagarnas huvudsakliga innehåll

Arbets- och pensionsinkomstavdraget vid kommunalbeskattningen avskaffas från och med skatteåret 2021. Med anledning av att arbets- och pensionsinkomstavdraget avskaffas upphävs också landskapslagen om kompensation till kommunerna för arbets- och pensionsinkomstavdraget. Samtidigt höjs grundavdragets maximibelopp. Kommunerna ska kompenseras för den sänkning av skatteintäkterna som höjningen av grundavdragets maximibelopp innebär.

Lagstiftningsbehörigheten

Enligt 18 § 5 punkten i självstyrelselagen för Åland har landskapet lagstiftningsbehörighet i fråga om kommunerna tillkommande skatter.

Ikraftträdelsebestämmelsen i båda landskapslagarna bemyndigar landskapsregeringen att med stöd av 20 § 3 mom. i självstyrelselagen bestämma när landskapslagarna helt eller delvis ska träda i kraft.

Enligt nämnda lagrum kan lagtinget bemyndiga landskapsregeringen att bestämma att en landskapslag helt eller delvis ska träda i kraft redan innan republikens president har fattat beslut om utövande av sin vetorätt om ett anslag i landskapets budget förutsätter att en landskapslag stiftas och det finns särskilda skäl för att landskapslagen ska träda i kraft snabbt. Det är således fråga om ett undantagsförfarande som förutsätter särskilda skäl. I landskapsregeringens lagförslag nr 7/2020-2021 motiveras undantagsförfarandet enligt följande:

”Arbets- och pensionsinkomstavdraget vid kommunalbeskattningen föreslås bli avskaffat från och med skatteåret 2021. I förslaget till budget har landskapsregeringen beaktat ändringen i anslaget för kompensation till kommunerna för arbets- och pensionsinkomstavdraget (moment 3 3000). Eftersom det rör sig om en ändring av beskattningen till de skattskyldigas nackdel bedöms den nya regleringen inte kunna tillämpas retroaktivt. För att kunna tillämpas vid beskattningen för hela 2021 bör den föreslagna ändringen av kommunalskattelagen således träda i kraft senast den 1 januari 2021. Den föreslagna lagen om upphävande av landskapslagen om kompensation till kommunerna för arbets- och pensionsinkomstavdraget bör också träda i kraft vid ingången av 2021 för att undvika en situation där landskapsregeringen måste betala ut ett förskott för 2021 som kommunerna sedan får tillbaka. Landskapsregeringen anser att dessa båda lagar hänger samman och att de därmed uppfyller de villkor som ställs i 20 § 3 mom. självstyrelselagen och att de därför bör behandlas enligt dessa undantagsbestämmelser.”

Ålandsdelegationen noterar att verkningarna av landskapslagarna har beaktats under moment 33000 i landskapsregeringens budgetförslag för 2021. I momentet anges att landskapsregeringen avser att avlämna ett lagförslag om dels slopande av avdraget för arbets- och pensionsinkomster i kommunalbeskattningen för 2021 och dels om kompensation till kommunerna för bortfallet av skatteintäkter för minskade kommunalskatteinkomster till följd av höjning av maximibeloppet för grundavdraget i kommunalbeskattningen för 2021. Med beaktande av ovanstående anser Ålandsdelegationen att förutsättningarna i självstyrelselagens 20 § 3 mom. formellt uppfylls, varför ikraftträdelsebestämmelserna inte föranleder anmärkningar från delegationens sida.

Ålandsdelegationens utlåtande

Ålandsdelegationen finner att landskapslagarna faller inom landskapets lagstiftningsbehörighet.

Närvarande Ordföranden Lindbäck, ledamöterna Erlandsson, Lampi, Pellonpää och Suviranta.

På Ålandsdelegationens vägnar:

Peter Lindbäck
ordförande

Rainer Åkerblom
sekreterare